

(Kullervo 100 vuotta, 8. osa)

Kullervo, hiihtosuunnistuksen suurseura

Joutsenon Kullervon urheilijat ovat menestyneet vuosikymmenien aikana hiihdossa, mäkihypyssä, yhdistetyssä, yleisurheilussa, jalkapallossa, soudussa, suunnistuksessa ja monessa muussakin lajissa, mutta aikuisten sarjan pitkäaikaisella SM-tason menestyksellä mitattuna paras laji on ollut hiihtosuunnistus.

Hiihtosuunnistus ei saa tiedotusvälineissä kovin paljon julkisuutta. Rasteja haetaan talvella hankien keskellä korvessa ja yleisö näkee yleensä kilpailijat vain lähdössä ja maalissa. Erittäin hankala laji televisiolle.

Hiihtorasteilla tarvitaan sekä nopeaa ongelmien ratkaisukykyä, kartanlukua, suunnistustaitoa että rautaista hiihtokuntoa. Reitinvalinnat pitää pystyä tekemään nopeasti.

Kesäsuunnistuksen SM-kilpailut alkoivat 1930-luvulla ja MM-kilpailut 1966. Hiihtosuunnistuksen SM-kilpailut alkoivat 1960-luvulla ja ensimmäiset MM-kilpailut olivat 1975. Joutsenon Kullervo heti alussa näyttävästi esillä.

Lammilta Hämeestä rajavartiostoon töihin tullut nuori Jorma Karvonen liittyi Joutsenon Kullervoon 1971. Hän oli maailman parhaita suunnistajia. Hiihtosuunnistuksen epävirallisissa MM-kilpailuissa hän oli 1972 neljäs ja 1973 kuudes. Ensimmäisissä virallisissa MM-kilpailuissa Hyvinkäällä 1975 Suomi sai kolmoisvoiton: kultaa Olavi Svanberg, hopeaa Jorma Karvonen, pronssia Heimo Taskinen. Neljän osuuden MM-viestissä mukana oli myös Pekka Pökälä ja Suomi voitti ylivoimaisesti MM-kullan.

Jorma Karvonen sai talvisilla rasteilla myös SM-hopean ja voitti Ruotsi-maaottelun talvella 1975. Vuodesta 1977 hän on edustanut muita seuroja, nykyisin SOC Asikkalaa.

Kullervon ensimmäinen hiihtosuunnistustähti oli Pentti Tiira, joka voitti SM-kullan 1971 ja hopean 1970, 1972 ja 1974. Naisten sarjassa menestyi hänen vaimonsa Anja ja Kullervossa aloittivat kilpasuunnistuksen tyttäret Kirsi ja Johanna, joista molemmista tuli aikanaan maailmanmestareita kesärasteilla. Tiirat edustivat Kullervoa vuoteen 1981.

Hiihtosuunnistuksen SM-viesti ensin kolmella ja sitten neljällä suunnistajalla aloitettiin 1960-luvulla. Kullervo taisteli mestaruudesta ensimmäisen kerran 1970 ja oli neljäs. Siitä lähtien neljän vuosikymmenen ajan joutsenolaisseuran joukkueet olivat mukana muutamaa väli vuotta lukuun ottamatta kärkikahinoissa. Vuonna 1977 Kullervo järjesti SM-viestin, eikä silloin tietysti voinut osallistua.

Kullervon viestimiehistö on ollut 26 kertaa SM-viestissä kymmenen parhaan joukossa, viimeksi 2009. Parhaita sijoituksia:

Kultaa 1985 (Pekka Pulkkinen, Timo Kakkola, Reijo Mattinen, Arto Puurtinen).

Hopeaa 1974 (Vesa Airas, Pentti Tiira, Jorma Karvonen), 1978 (Tapio Peippo, Tiira ja Väinö Patama) ja 2003 (Juha Mikkola, Vesa Tielinen, Teppo Pellinen, Jukka Urpalainen).

Pronssia 1998 (Mikkola, Tommi Tervo, Urpalainen, Tielinen), 2000 (Mikkola, Tervo, Tielinen, Urpalainen), 2002 (Mikkola, Pellinen, Tielinen, Urpalainen) ja 2005 (Pellinen, Antti Myllärinen, Tielinen, Urpalainen).

Neljäs 1970, 1976, 1980 ja 2001. Viides 1997, 1999 ja 2008. Kuudes 1971, 1973, 1986, 1992 ja 1996.

Tasoa on riittänyt SM-kilpaan. Esimerkiksi talvella 1975 viestin ensimmäisen osuuden nopein oli Kullervon kakkosjoukkueen Pekka Valtonen, mutta reservit eivät kuitenkaan lopussa olleet enää ihan kärkipäässä.

Miehikkälän Vilkkaan kasvatti Jukka Urpalainen keräsi Kullervon miehenä menestystä 1998–2008. Hän edusti Suomea viisissä MM-kilpailuissa ja oli parhaimmillaan pitkän matkan viides Ruotsin Östersundissa 2004. Maailmancupin kokonaiskilpailussa hän oli viides 2008 ja voitti keskimatkan Suomen mestaruuden 2002 ja kymmenen muuta SM-mitalia.

Naisten viestissä Kullervo voitti Suomen mestaruuden 1979 triolla Anja Tiira, Tuula Lallo ja Leeni Kylmälä. Kaksi vuotta myöhemmin Tiira, Pauliina Lankinen ja Kylmälä saivat hopeamitalit.

Kullervon veteraanisuunnistajat ovat myös keränneet vuosikymmenien ajan mitaleja SM-hangilta, tunnetuimpina niminä Eero Kakkola (yli 20 mitalia) ja naisista Arja Pulkkinen (yli 30 mitalia).

Antti O. Arponen